

Вчасно врятувати життя

12 вересня - Всесвітній день надання першої медичної допомоги

Щорічно в другу суботу вересня, починаючи з 2000 року проводиться **Всесвітній день надання першої медичної допомоги**. Ініціатором його проведення виступають національні організації - члени Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Основне завдання при наданні першої медичної допомоги полягає в тому, щоб шляхом проведення необхідних найпростіших медичних заходів врятувати життя потерпілому, зменшити його страждання і попередити розвитку можливих ускладнень.

Ситуації, що вимагають надання екстреної медичної допомоги виникають, як правило, несподівано. В основному це відбувається в умовах дефіциту часу і під час відсутності людей зі спеціальною медичною освітою. У цих випадках важливо не піддаватися паніці, діяти швидко й рішуче, тому що в такі моменти дорога кожна секунда.

Вже давно відомо про існування так званої «золотої години», того часу, коли постраждалому можна надати найбільш дієву першу допомогу. Саме в такі моменти здоров'я людини, що потрапила в несподіване критичне становище, перебуває між життям і смертю. Пояснюється це тим, що максимальні компенсаторні функції організму людини, при виникненні раптових і серйозних ушкоджень, можуть ефективно підтримувати стабільний стан приблизно протягом однієї години.

Саме протягом першої години після настання нещасного випадку надання першої медичної допомоги є найбільш ефективним і дозволяє мінімізувати розвиток небезпечних ускладнень.

Книги:

Екстрена та невідкладна медична допомога [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Бодулев [и др.] ; ред. Д. А. Шкурупій ; МОЗ України, Укр. мед. стомат. акад. - Вінниця : Нова книга, 2017. - 240 с. 616.1/9-082.1/Е 45

Посібник складається з 5 розділів, які відповідають вимогам програми з дисципліни "Екстрена та невідкладна медична допомога", містить додатки з алгоритмами виконання дій з надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі. До кожного розділу розроблено контрольні питання, ситуаційні задачі і наведено перелік інформаційних посилань. Посібник підготований відповідно до вимог освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики випускників спеціальності "Медицина",

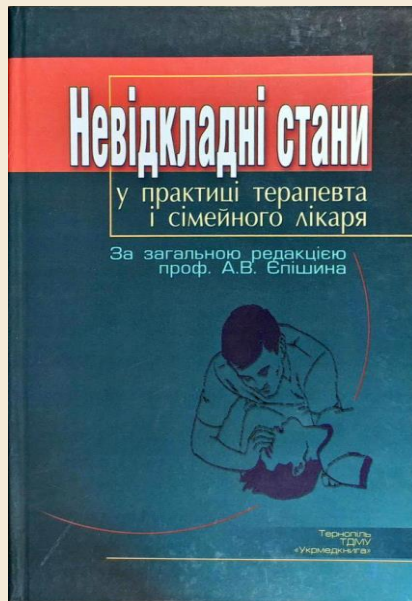
Екстрена та невідкладна медична допомога [Текст] : нац. підручник. Т. 1. Допомога травмованим на догоспітальному етапі / В. О. Крилюк [и др.] ; ред.: В. О. Крилюк, С. О. Гур'єв. - Київ : ОЛІВА, 2017. - 504 с. : іл. 616.1/9-082.1/Е 45

У підручнику викладені основні аспекти надання екстреної допомоги травмованим на догоспітальному етапі як у звичайних умовах, так і у разі надзвичайних ситуацій природного, техногенного та соціального характеру. Посібник призначений для студентів вищих навчальних закладів, а також широкого кола медиків.

Невідкладні стани [Текст] : підручник / М. С. Регада [и др.] ; ред. В. Й. Кресюн ; ЛНМУ ім. Д. Галицького, Львівський мед.ін-т, Одеський держмед. ун-т, Тернопільський ДМУ ім. І. Я. Горбачевського, Івано-Франківський НМУ, Мед. коледж "Монада", Бориславське мед. училище. - Львів : Магнолія 2006, 2019. - 847 с. 616.1/9-082/Н 40

У книзі розглядаються питання, які стосуються діагностики, диференціальної діагностики та невідкладної медичної допомоги найбільше розповсюджених невідкладних станів у клініці внутрішніх хвороб. Видання призначене для лікарів, які займаються питаннями діагностики і лікування хвороб внутрішніх органів, лікарів-інтернів та студентів медичних ВНЗ.

Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря [Текст] : навч. посіб. / А. В. Єпішин [и др.] ; ред. А. В. Єпішин. - 2-ге вид. - Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2016. - 380 с. 616.1/9-082/Н 40

Навчальний посібник містить сучасну інформацію з етіології, патогенезу, клініки, лабораторно-інструментальних методів діагностики та раціонального використання лікарських засобів при невідкладних станах, які часто зустрічаються в практичній діяльності лікарів, особливо терапевтів та сімейних лікарів. Посібник підготовлений працівниками Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського для студентів старших курсів, інтернів та курсантів медичних університетів, академій, факультетів післядипломної освіти (ФПО), лікарів терапевтичного профілю - терапевтів, кардіологів, пульмонологів, гастроентерологів, ендокринологів, дільничних та сімейних лікарів - за загальною редакцією доктора медичних наук, професора А.В. Єпішина.

Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій [Текст] : учебное пособие / В. С. Тарасюк [и др.] ; ред. В. С. Тарасюк. - Київ : Медицина, 2015. - 368 с. : іл. 616.1/9-082.1/П 26

У навчальному посібнику розкрито питання надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, застосування вогнепальної зброї, дії факторів ураження на організм людини. Питання надання екстреної медичної допомоги після реформи медицини в Україні й тактичної медицини в зоні АТО наведено в окремих розділах. Також детально висвітлено травми окремих частин тіла й органів, питання надання допомоги в осередку ураження з особливостями в зоні АТО, методи транспортування до лікувального закладу. Посібник ілюстрований 211 малюнками до навичок, які виконуються за певним алгоритмом. Для студентів вищих медичних навчальних закладів I—IV рівнів акредитації. Посібник також буде корисний учням середніх шкіл, волонтерам, організованому і неорганізованому населенню під час навчання його навичкам медичної допомоги.

Медицина надзвичайних ситуацій. Організація надання першої медичної допомоги [Текст] : навчальний посібник / В. С. Тарасюк [и др.] ; ред. В. С. Тарасюк. - 4-е вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - 528 с. : іл. 616.1/9-082.1/М 42

У навчальному посібнику розкрито питання надзвичайних ситуацій, їх походження, причини виникнення та медико-санітарні наслідки при них. Описано загальні принципи надання медичної допомоги потерпілим при надзвичайних ситуаціях, організації лікувально-евакуаційного забезпечення. Надано алгоритми виконання практичних навичок.

Розкрито питання організації санітарно-гігієнічного і протиепідемічного забезпечення населення, проведення його захисту в умовах надзвичайних ситуацій; механізм передачі інформації по вертикалі з місця виникнення надзвичайних ситуацій. Книга підготовлена згідно з Державною програмою зі створення єдиної системи надання екстреної медичної допомоги.

Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога [Текст] : підручник / І. С. Зозуля [и др.] ; ред. І. С. Зозуля. - 3-е вид., перероб. та доп. - Київ : Медицина, 2017. - 960 с. 616.1/9-082/М 42

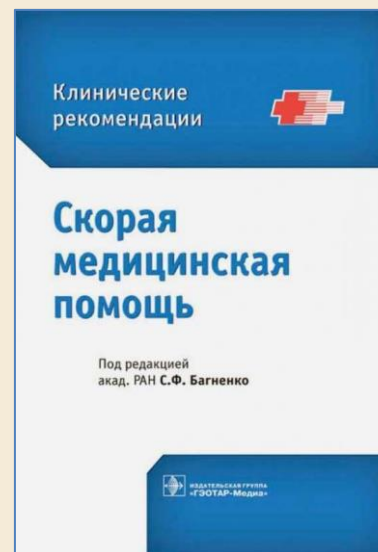
У підручнику включено всі основні розділи невідкладних станів, які трапляються в медичній науці і практиці при різних захворюваннях. Висвітлено нові методи, способи і технології в діагностиці й наданні швидкої та невідкладної медичної допомоги в хірургії, терапії, кардіології, неврології, ендокринології, стоматології, нейрохірургії, оториноларингології, травматології та ін. Відповідно до вимог доказової медицини стисло викладено етіологію, патогенез, діагностику і лікування різних нозологічних захворювань на догоспітальному і ранньому госпітальному етапах. Наведено сучасні препарати.

Для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації, а також для лікарів-інтернів, лікарів усіх спеціальностей, що вивчають медицину невідкладних станів за програмами післядипломної освіти, аспірантів, клінічних ординаторів, лікарів швидкої й невідкладної медичної допомоги, сімейних лікарів.

Порадник лікаря з невідкладної медицини [Текст] : посібник / М. І. Швед [и др.] ; ред. М. І. Швед. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 528 с. - (Бібліотека практикуючого лікаря). 616.1/9-082П 59

У книзі висвітлено основи ранньої діагностики та надання адекватної невідкладної медичної допомоги лікарями амбулаторної практики при найпоширеніших захворюваннях. В посібнику наведено основні протоколи МОЗ України з медицини невідкладних станів, які автори посібника вдосконалили й адаптували до сучасних вимог, зокрема Європейської ради реанімації. Основна увага зосереджена на первинному і вторинному обстеженні хворого на місці події. Викладені алгоритми застосовуються при діагностиці більшості невідкладних станів і дозволяють встановити основні типові симптоми в рамках діагностичних можливостей в амбулаторних умовах, сформулювати типові синдроми і на їх основі вибрати протокол з медицини невідкладних станів, який необхідно реалізувати в процесі лікування.

Скорая медицинская помощь [Текст] : клинические протоколы / ред. С. Ф. Багненко. - Москва : ГЭОТАР-МЕДИА, 2018. - 896 с. 616.1/9-082/С 44

Видання клінічних рекомендацій (протоколів) надання швидкої медичної допомоги містить інформацію про діагностику і лікування найбільш поширених захворювань і станів, що зустрічаються на догоспітальному етапі надання швидкої медичної допомоги, а також на госпітальному етапі в стаціонарному відділенні швидкої медичної допомоги.

Клінічні рекомендації (протоколи) надання швидкої медичної допомоги були затверджені правлінням Російського товариства швидкої медичної допомоги та профільною комісією по спеціальності "Швидка медична допомога" МОЗ Росії.

Видання призначене для медичних працівників, які надають швидку медичну допомогу поза медичної організації і в стаціонарних умовах, а також для учнів в медичних освітніх установах середньої, вищої і додаткової професійної освіти.

Скорая медицинская помощь. Стандарты медицинской помощи. Фармакологический справочник [Текст] : справочное издание / сост. А. И. Муртазин. - Москва : ГЭОТАР-МЕДИА, 2019. - 528 с. 616.1/9-082/С 44

В даному довіднику зібрані всі актуальні порядки і стандарти надання швидкої, в тому числі швидкої спеціалізованої, медичної допомоги. Особливу увагу приділено застосуванню стандартів по серцево-судинним захворюванням (аритмій, гострого коронарного синдрому та ін.), Хвороб органів дихання (пневмонії, бронхіальній астмі, стенозу гортані і ін.), Захворювань нервової та ендокринної систем, психічних розладів, травм.

Стандарти згруповані за віковими категоріями, що полегшує пошук потрібної інформації. До видання включено наказ "Про затвердження вимог до комплектації лікарськими препаратами і медичними виробами укладок і наборів для надання швидкої медичної допомоги".

Наприкінці книжки є короткий довідник лікарських засобів, зазначених у стандартах, а також довідник за Міжнародною класифікацією хвороб, що використовується лікарями швидкої медичної допомоги. Для зручності пошуку всі ліки розподілені по групах відповідно до анатомо-терапевтично-хімічної (АТХ) класифікації.

Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін [Текст] : довідник-посібник / Вінницький нац.мед. ун-т ім. М.І. Пирогова ; ред. Ю. М. Мостовой. - 26-е вид., змін. та доп. - Київ : Центр ДЗК, 2019. - 792 с. 61(031)/С 91

У довіднику-посібнику наводяться класифікації та стандарти лікування поширених захворювань внутрішніх органів, зразки формулювання діагнозів. Матеріал розташований за розділами: «Пульмонологія», «Захворювання вуха, горла, носа», «Інфекційні захворювання», «Кардіологія», «Хвороби сполучної тканини», «Захворювання суглобів», «Гастроентерологія», «Нефрологія», «Гематологія», «Алергологія», «Ендокринологія», «Метаболічний синдром», «Психосоматичні розлади», «Синдром хронічної втоми», «Календар профілактичних щеплень в Україні», «Невідкладні стани в терапії», «Аналізи: нормативні показники, трактування змін.

Порівняно з попередніми виданнями у довідник внесено зміни відповідно до європейських узгоджувальних документів 2018 р.

Статті з журналів

1. Актуальні питання медицини невідкладних станів (тези доповідей) [Текст] // Гострі та невідкладні стани у практиці лікаря. - 2018. - № 2/3. - С. 50-74.
2. Денесюк, В. І. Серцево-легенева реанімація при раптовій серцевій смерті [Текст] / В. І. Денесюк, О. В. Денесюк // Гострі та невідкладні стани у практиці лікаря. - 2018. - № 1. - С. 34-39.
3. Грищенко, О. Невідкладні заходи у сфері охорони здоров'я: що змінює Закон №421 [Текст] / О. Грищенко // Довідник головної медичної сестри. - 2020. - № 2. - С. 33-36.
4. Невідкладні стани в кардіології: актуальні питання та шляхи розв'язання [Текст] // Здоров'я України. Кардіологія. Ревматологія. Кардіохірургія : тематичний номер. - 2019. - № 2. - С. 16-17.
5. Невідкладні стани військовослужбовців з хірургічною бойовою травмою [Текст] / М. І. Бадюк [та ін.] // Клінічна хірургія. - 2018. - N 11. - С. 49-52.
6. Клигуненко, О. М. Дидактичні основи вибору методу навчання за модулем "Невідкладні стани" із підготовки до ліцензованого іспиту "Крок 3" [Текст] / О. М. Клигуненко, О. Ю. Муризіна // Медицина неотложных состояний = Медицина невідкладних станів. - 2018. - N 5. - С. 195-199.
7. Мироненко, В. Швидка медична допомога [Текст] / В. Мироненко // Журнал заступника головного лікаря. - 2019. - № 3. - С. 49-55.
8. Про затвердження Типового положення про бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги : постанова Кабінету Міністрів України № 1114 від 21 листопада 2012 р. // Збірник нормативно-директивних документів з охорони здоров'я. - 2019. - N 9. - С. 3-5.

9. Рева, Д. О. Аналіз післяопераційних нехірургічних ускладнень і летальності в невідкладній абдомінальній хірургії в пацієнтів похилого віку [Текст] / Д. О. Рева, С. І. Воротинцев // Медицина невідкладних станів. - 2020. - № 3. - С. 131.

Ресурси Інтернет

Відділення екстреної (невідкладної) медичної допомоги [Електронний ресурс]: стаття [mklshmd.com.ua > viddilenni...](http://mklshmd.com.ua/viddilenni...), вільний.- Назва з титул.екрана

МОЗ змінило вимоги до оснащення всієї системи екстреної медичної допомоги (МОЗ видало два накази, якими оновило таблицю оснащення системи ЕМД) [Електронний ресурс]: стаття...<https://www.medsprava.com.ua/news/2971-moz-zmnilo-vimogi-do-osnashchennya-vs-sistemi-ekstrenomedichno-dopomogi>, вільний.- Назва з титул.екрана

Як надати першу допомогу: загальні правила – МОЗ [Електронний ресурс]: стаття...[moz.gov.ua > article > health](http://moz.gov.ua/article/health), вільний.- Назва з титул.екрана